

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. juli 2010
Kontor: Civil- og Politiafdelingen
Sagsnr.: 2010-150-1681
Dok.: JEE43102

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 838 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. marts 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lars Barfoed

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 838 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oversende en ny status på fornyelsen af fristaden, som blev vedtaget i 2004.”

Svar:

Ansvar for udviklingen af Christiania-området hører under Finansministeriet. På den baggrund har Justitsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Finansministeriet, der har oplyst følgende:

”Formålet med christianialoven af 2004 er at muliggøre en udvikling af Christianiaområdet som et bæredygtigt kvarter i København. Loven indebærer, at der skal gennemføres en ændring af ejerskabet til området, og at det historiske voldanlæg og de bevaringsværdige bygninger genoprettes. Endvidere skal den bymæssige del af området med istandsættelse og nybyggeri udvikles som blandet bolig/erhvervsområde under hensyntagen til områdets værdier.

Loven er baseret på et princip om, at udviklingen af området økonomisk skal ”hvile i sig selv”, således at indtægterne ved salg af bygninger og grunde dækker udgifterne til genopretning mv.

For at muliggøre opfyldelse af lovens formål blev det forudsat, at staten opsigde aftalen om kollektiv brugsret til området til fordel for midlertidige individuelle brugstilladelser. Brugstilladelserne skal ophøre i takt med overgangen til andre ejerformer. Herudover skærpes kravene til indflytninger på området og mulighederne for byggeri på området.

Ved gennemførelsen af loven har regeringen lagt vægt på, at det så vidt muligt skete i samarbejde med Christiania. Der er derfor gjort en meget betydelig indsats for at nå frem til en samlet aftale med Christianias beboere.

I 2005 blev der efter drøftelser med Christianias forhandlingsgruppe udarbejdet rapporten ”Fremtidige Organisations- og Ejerformer”, der skitserede en samlet løsning for Christianiaområdet inden for lovens rammer. Rapporten dannede ramme for et konkret tilbud til Christiania i september 2006, der blev til i tæt dialog med Christianias forhandlere.

Tilbuddet blev ikke accepteret af Christianias beboere, men efter yderligere drøftelser med Christianias forhandlere blev der den 22. december 2006 indgået en aftale med Christianias forhandlingsgruppe. Aftalen afvises imidlertid efterfølgende af beboerne på Christiania.

Efter fornyede drøftelser lykkedes det den 24. august 2007 at nå en aftale mellem SES og Christiania.

Regeringen strakte sig langt for at imødekomme beboernes ønsker til indholdet af aftalen. Aftalen indebar betydelige direkte og indirekte offentlige tilskud, hertil et bidrag på ca. 180 mio. kr. fra Foreningen Realdania, der støtter projekter inden for det byggede miljø til gavn for almenvellet. Staten og Christiania begyndte umiddelbart efter det omfattende arbejde, der lå i implementeringen af aftalen.

Som en del af aftalen ville der ske en overdragelse af statsbygninger til beboelse til en almen boligorganisation. Der ville blive oprettet en åben og gennemsigtig boligtildelingsliste med en relativ lav huslejebetaling. Bygninger til sociale og kulturelle aktiviteter ville blive udlejet med en lav leje til en fond, så aktiviteterne ville kunne fortsætte. Herudover ville Realdania opføre eksperimenterende boligbyggeri.

Den 27. juni 2008 afviser Christiania at fortsætte gennemførelsen af aftalen. Som konsekvens heraf trak Realdania sig fra gennemførelsen af aftalen.

I stedet for en aftalebaseret løsning valgte Christiania at føre retssag mod staten, hvor Christiania påstod at have en uopsigelig kollektiv brugsret til området. Østre Landsret afsagde den 26. maj 2009 en klar dom, hvor alle Christianias påstande blev afvist og staten fik medhold i, at den kollektive brugsret kunne opsiges.

Efter dommen afviste Christiania på ny en løsning baseret på aftalen af 24. august 2007. I stedet valgte Christiania at anke sagen til Højesteret. Dommen forventes afsagt den 10. februar 2011. Kammeradvokaten forventer, at staten også får medhold i Højesteret.

Som følge af Christianias klare afvisning af en løsning inden for rammerne af christianialoven og aftalen af 24. august 2007, er der ikke grundlag for at søge indgået en aftale med Christiania inden Højesterets dom i sagen.

Eventuelle nye drøftelser efter Højesterets dom må baseres på den allerede indgåede aftale fra august 2007, med nødvendige justeringer bl.a. som følge af, at Realdania er trådt ud af aftalen. Ønsker Christiania ikke at basere en løsning på denne aftale, vil christianialoven umiddelbart skulle gennemføres uden en samlet aftale med Christianias beboere.

I forhold til lovens bestemmelser om administrationen i overgangsperioden indtil lovens udviklingsformål er opfyldt, er spørgsmålet om indflytninger og byggeri på Christiania centralt. Administrationen heraf er besværliggjort som følge

af Christianias modvilje, manglende anerkendelse af christianialoven og det lange tidsforløb med forhandlinger.

Efter ophøret af den kollektive brugsret blev denne afløst af midlertidige individuelle tilladelser efter loven. Alle, der var bosiddende på Christiania den 1. juli 2005, fik en tilladelse, og med enkelte undtagelser gives der ikke tilladelse til personer, der flytter til Christiania efter denne dato. Som følge af loven har Slots- og Ejendomsstyrelsen udstedt påbud til beboere, der flytter ind uden tilladelse, og har desuden ført fogedsager om ulovlig beboelse. I sagerne fraflyttede to personer frivilligt, og en person blev udsat med fogedens hjælp i 2008. På trods af at Slots- og Ejendomsstyrelsen giver påbud til personer, der flytter ind uden brugstilladelse, når de bor ulovligt, og har udsat en person med fogedens hjælp, fortsætter den ulovlige indflytning på Christiania.

Byggeri på Christiania kræver, at den almindelige lovgivning for byggeri overholdes, og at Slots- og Ejendomsstyrelsen giver en tilladelse efter christianialoven.

Desværre er der en række tilfælde af ulovligt byggeri på området. Når Slots- og Ejendomsstyrelsen har konstateret et ulovligt byggeri, har styrelsen udstedt påbud om fjernelse. Det hører imidlertid til undtagelsen, at beboerne efterkommer myndighedspåbuddet.

I to grove tilfælde, hvor påbud ikke er fulgt, har Slots- og Ejendomsstyrelsen gennemført fysisk fjernelse. Der er tale om bygningen ”Cigarkassen” i maj 2007 og 1. salen på bygningen ”Vadestedet” i oktober 2008. Begge bygninger ligger på det fredede fortidsminde og er i christianialovens forarbejder forudsat fjernet.

1. salen på Vadestedet blev kort tid efter fjernelsen genopført af personer på området. Dette er selvsagt ikke acceptabelt.

Da påbud i vidt omfang ikke efterleves af beboerne, vil Slots- og Ejendomsstyrelsen fremover politianmelde ulovlige indflytninger og byggeri med henblik på straffesager ved domstolene. Overtrædelserne kan straffes med bøde. Anmeldelse vil ske i de væsentligste sager. Anvendelse af politianmeldelser udelukker ikke andre former for myndighedsreaktioner.

Flere statsbygninger på området er i dårlig stand. For bygningen Fredens Ark, der blev opført i 1835 som hovedkasernebygning, er behovet for vedligeholdelse så stort, at Slots- og Ejendomsstyrelsen i 2009 bad Københavns Kommune, der er bygningsmyndighed, vurdere om bygningens stand udgjorde en sikkerhedsrisiko for beboerne.

Efter et kommunalt syn af bygningen, har Slots- og Ejendomsstyrelsen i februar 2010 som ejer fået påbud om umiddelbar brandsikring af bygningen samt påbud om at udarbejde en plan for genopretning af tagkonstruktionen mv. Styrelsen har stillet krav til beboerne om gennemførelse af den krævede brandsikring og er ved at udarbejde genopretningsplanen i samarbejde med Christiania. Hensynet til beboernes sikkerhed prioriteres højt, hvorfor Slots- og Ejendomsstyrelsen i den videre proces vil tillægge dette hensyn afgørende vægt.

Som følge af Christianias afvisning af den indgåede aftale, har staten ikke indtægter fra salg af bygninger og grunde. Der skal derfor findes en finansieringsmodel for genopretningen af Fredens Ark, der indebærer, at det er beboerne her eller på hele Christiania, der kommer til at finansiere de nødvendige arbejder.

Siden christianialovens vedtagelse i 2004 har regeringen aktivt søgt at gennemføre lovens formål. Der er reageret på overtrædelser af loven og statens retsposition er fastholdt. Samtidig er der arbejdet hen mod en samlet løsning for området. En løsning trækker imidlertid ud som følge af Christianias manglende anerkendelse af christianialoven og den indgåede aftale samt af Christianias retssag mod staten.

Efter Højesterets dom vil lovens formål om udvikling af området blive gennemført. Det er fortsat regeringens ønske, at dette kan ske ved en samlet aftale med Christiania, men kan dette ikke lade sig gøre, må der findes en løsning på et andet grundlag.”